II 23072

Gabriel Boroi
Mirela Stancu

Drept procesual civil

Editura Hamangiu
2015

III 230742 d1

Gabriel Boroi Mirela Stancu

Drept procesual civil

274723
UNIVERSITATEA
BIBLIOTECA 5

Editura Hamangiu
2015

CUPRINS

PARTEA I. PARTEA GENERALĂ 1

Capitolul I. Noțiuni introductive privind procesul civil 3

Secțiunea 1. Noțiunea, fazele și etapele procesului civil 3

§1. Noțiunea de „proces civil" 3

§2. Fazele și etapele procesului civil 3

Secțiunea a 2-a. Normele de drept procesual civil 5

§1. Noțiunea și clasificarea normelor de drept procesual civil 5

§2. Aplicarea normelor de drept procesual civil 8

2.1. Aplicarea în timp a normelor de drept procesual civil 8

2.2. Aplicarea în spațiu a normelor de drept procesual civil 9

Secțiunea a 3-a. Principiile fundamentale ale procesului civil 9

§1. Dreptul la un proces echitabil, în termen optim și previzibil 10

§2. Principiul disponibilității 12

§3. Contradictorialitatea 17

§4. Rolul activ al judecătorului 19

§5. Legalitatea 25

§6. Egalitatea 25

§7. Dreptul la apărare 26

§8. Oralitatea dezbaterilor 27

§9. Publicitatea 28

§10. Principiul continuității 29

§11. Principiul nemijlocirii 30

§12. Principiul bunei-credințe 31

§13. Limba desfășurării procesului 31

Capitolul II. Acțiunea civilă 33

Secțiunea 1. Noțiune și condiții de exercitare 33

§1. Noțiunea de „acțiune civilă" 33

§2. Enumerarea condițiilor de exercitare a acțiunii civile 34

2.1. Formularea unei pretenții 34

2.2. Interesul 36

2.3. Capacitatea procesuală 37

2.4. Calitatea procesuală 40
Secțiunea a 2-a. Clasificarea cererilor în justiție *47*
§1. Precizări prealabile 47
§2. Cereri principale, cereri accesorii, cereri incidentale și cereri adiționale 48
§3. Cereri în realizare, cereri în constatare și cereri în constituire 50
§4. Cereri nepatrimoniale și cereri patrimoniale (personale, reale și mixte) 54
Capitolul III. Participanții la procesul civil **57**
Secțiunea 1. Instanța *57*
§1. Compunerea și constituirea instanței 57
1.1. Compunerea instanței 57
1.2. Constituirea instanței 61
1.3. Incidentele procedurale privind compunerea sau constituirea instanței 61
1.3.1. Incompatibilitatea 62
1.3.2. Mijloacele procedurale de invocare a incompatibilității 70
1.3.3. Incompatibilitatea altor participanți la procesul civil 77
1.3.4. Alte incidente procedurale referitoare la alcătuirea instanței 77
Secțiunea a 2-a. Părțile *78*
§1. Noțiunea de „parte în proces" 78
§2. Drepturile și îndatoririle părților. Abuzul de drept procedural 80
2.1. Enumerarea drepturilor procedurale ale părților 80
2.2. Îndatoririle procesuale ale părților 80
2.3. Abuzul de drept procedural 81
§3. Coparticiparea procesuală 85
3.1. Noțiunea și clasificarea coparticipării procesuale 85
3.2. Efectele coparticipării procesuale 87
§4. Participarea terților la judecată 90
4.1. Considerații introductive privind participarea terților la judecată 90
4.2. Intervenția voluntară 93
4.2.1. Noțiune. Felurile intervenției voluntare 93
4.2.2. Intervenția voluntară principală 95
4.2.3. Intervenția voluntară accesorie 109
4.3. Chemarea în judecată a altei persoane 116
4.4. Chemarea în garanție 128
4.5. Arătarea titularului dreptului 137
4.6. Introducerea forțată în cauză, din oficiu, a altor persoane 140

§5. Reprezentarea convențională a părților în procesul civil 144
5.1. Considerații introductive 144
5.2. Reprezentarea convențională a persoanelor fizice 145
5.3. Particularități privind reprezentarea persoanei fizice prin avocat 147
5.4. Reprezentarea convențională a persoanei juridice în procesul civil 148
5.5. Sancțiunea în cazul nejustificării calității de reprezentant convențional 149
Secțiunea a 3-a. Participarea Ministerului Public în procesul civil *150*
§1. Considerații introductive 150
§2. Formele participării procurorului la procesul civil 151
2.1. Pornirea procesului civil 151
2.2. Participarea la judecata procesului civil 152
2.3. Exercitarea căilor de atac 153
2.4. Punerea în executare a unor titluri executorii 155

Capitolul IV. Competența 156
Secțiunea 1. Considerații generale *156*
§1. Reglementare 156
§2. Noțiunea și clasificarea competenței 156
2.1. Noțiunea de „competență" 156
2.2. Clasificarea competenței 158
2.2.1. Competența generală și competența jurisdicțională 158
2.2.2. Competența absolută și competența relativă 159
Secțiunea a 2-a. Competența generală a instanțelor judecătorești *160*
§1. Principiul stabilirii competenței generale a instanțelor judecătorești 160
§2. Competența în materia controlului de constituționalitate 162
§3. Competența în materie electorală 167
3.1. Alegerile autorităților administrației publice locale 167
3.2. Alegerile parlamentare 170
3.3. Alegerile prezidențiale 172
3.4. Alegerile pentru Parlamentul European 174
3.5. Competența în materia referendumului 176
§4. Competența în materia contenciosului administrativ 177
4.1. Competența instanțelor judecătorești ordinare de contencios administrativ 177

4.2. Competența instanțelor judecătorești speciale de contencios administrativ 179
4.3. Competența instanțelor judecătorești de a controla soluțiile unor jurisdicții speciale administrative 180
§5. Competența în anumite materii 183
5.1. Competența în materia litigiilor de muncă 183
5.2. Competența în materia rezolvării unor neînțelegeri referitoare la exercitarea drepturilor și îndatoririlor părintești 185
5.3. Competența în materia actelor de stare civilă și a înregistrărilor de stare civilă 185
5.4. Competența în materia schimbării, rectificării și modificării numelui 187
5.5. Competența în materia protecției concurenței 188
5.6. Delimitarea competenței instanțelor judecătorești de cea a notarului public 190
5.6.1. Procedura succesorală 190
5.6.2. Alte proceduri notariale reglementate de Legea nr. 36/1995 192
Secțiunea a 3-a. Competența materială a instanțelor judecătorești 192
§1. Noțiuni introductive 192
§2. Competența materială a judecătoriei 193
§3. Competența materială a tribunalului 203
§4. Competența materială a curții de apel 210
§5. Competența materială a Înaltei Curți de Casație și Justiție 212
§6. Determinarea competenței după valoarea obiectului cererii introductive de instanță 215
Secțiunea a 4-a. Competența teritorială 222
§1. Precizări introductive 222
§2. Competența teritorială de drept comun 222
§3. Competența teritorială alternativă (facultativă) 225
§4. Competența teritorială exclusivă (excepțională) 234
Secțiunea a 5-a. Incidente procedurale privitoare la instanța sesizată 245
§1. Întinderea competenței instanței sesizate 245
1.1. Competența instanței sesizate de reclamant în privința excepțiilor și apărărilor invocate în cursul procesului 245
1.2. Competența instanței sesizate prin cererea principală în privința incidentelor de procedură 247

1.3. Prorogarea competenței 247
1.3.1. Prorogarea legală 248
1.3.2. Prorogarea judecătorească 252
1.3.3. Prorogarea convențională (voluntară) 253
§2. Strămutarea pricinilor 254
§3. Mijloacele procedurale de invocare a necompetenței 257
3.1. Enumerarea mijloacelor procedurale prin care se poate invoca necompetența 257
3.2. Excepția de necompetență 258
§4. Conflictele de competență 263

Capitolul V. Actele de procedură și termenele procedurale 266
Secțiunea 1. Actele de procedură 266
§1. Noțiuni introductive 266
§2. Clasificarea actelor de procedură 267
§3. Condițiile generale pentru îndeplinirea actelor de procedură 267
§4. Enumerarea sancțiunilor pentru nerespectarea condițiilor legale referitoare la actele de procedură 268
§5. Condițiile generale privind cererile în justiție 269
Secțiunea a 2-a. Citarea și comunicarea actelor de procedură 273
§1. Reguli generale 273
§2. Cuprinsul citației 276
§3. Persoanele care urmează a fi citate și locul citării 278
§4. Organele competente și modalitățile de comunicare 282
§5. Înmânarea citației și a altor acte de procedură 284
§6. Verificarea procedurii de comunicare a actelor de procedură 291
§7. Invocarea și înlăturarea neregularităților privind citarea 292
Secțiunea a 3-a. Nulitatea actelor de procedură civilă 293
§1. Noțiune 293
§2. Clasificarea nulităților actelor de procedură 293
§3. Cazurile de nulitate 296
3.1. Cazurile de nulitate condiționată 296
3.2. Cazurile de nulitate necondiționată 298
§4. Invocarea nulității actelor de procedură 302
§5. Efectele nulității actelor de procedură 305
Secțiunea a 4-a. Termenele procedurale 306
§1. Noțiune și clasificare 306
§2. Durata termenelor procedurale 308
§3. Întreruperea termenului procedural 311

§4. Sancțiunile pentru nerespectarea termenelor procedurale. Decăderea. Repunerea în termen 312
4.1. Noțiunea și importanța decăderii 312
4.2. Condițiile decăderii 313
4.3. Invocarea și pronunțarea decăderii 314
4.4. Efectele decăderii 315
4.5. Repunerea în termen 316

PARTEA A II-A. JUDECATA 319

Capitolul I. Judecata în fața primei instanțe 321
Secțiunea 1. Etapa scrisă 322
§1. Considerații prealabile 322
§2. Cererea de chemare în judecată 323
2.1. Noțiune 323
2.2. Cuprinsul cererii de chemare în judecată 324
2.3. Sancțiunile aplicabile în cazul lipsei mențiunilor cererii de chemare în judecată 330
2.4. Condițiile extrinseci cererii de chemare în judecată 332
2.4.1. Proceduri prealabile sesizării instanței 332
2.4.2. Timbrarea cererii de chemare în judecată (și a altor cereri) 335
2.5. Introducerea cererii de chemare în judecată și constituirea dosarului. Procedura regularizării cererii de chemare în judecată 337
2.6. Fixarea primului termen de judecată și măsurile pentru pregătirea judecății 347
2.7. Efectele introducerii cererii de chemare în judecată 348
§3. Întâmpinarea 351
§4. Cererea reconvențională 354
§5. Măsurile asigurătorii 360
5.1. Precizări prealabile 360
5.2. Sechestrul asigurător 361
5.2.1. Noțiune și condiții de înființare 361
5.2.2. Procedura de înființare 362
5.2.3. Valorificarea bunurilor sechestrate asigurător. Ridicarea și desființarea de drept a sechestrului asigurător 365
5.2.4. Sechestrul asigurător al navelor civile 366
5.2.4.1. Condiții de înființare 366
5.2.4.2. Procedura de înființare 367

5.3. Poprirea asigurătorie 368
5.4. Sechestrul judiciar 369
5.4.1. Noțiune și condiții de înființare 369
5.4.2. Procedura de înființare 370
Secțiunea a 2-a. Etapele cercetării procesului și a dezbaterii în fond a procesului 372
§1. Considerații generale 372
§2. Ședința de judecată 373
2.1. Pregătirea ședinței de judecată 373
2.2. Conducerea și poliția ședinței de judecată 375
2.3. Activitatea în timpul ședinței de judecată 376
2.4. Primul termen de judecată 381
2.5. Încheierile de ședință 383
§3. Etapa cercetării procesului 388
3.1. Considerații generale 388
3.2. Excepțiile procesuale 392
3.2.1. Definiția, natura juridică și caracteristicile excepțiilor procesuale 392
3.2.2. Clasificarea excepțiilor procesuale 394
3.2.2.1. Excepții de procedură și excepții de fond 394
3.2.2.2. Excepții dilatorii și excepții peremptorii 395
3.2.2.3. Excepții absolute și excepții relative. Invocarea excepțiilor procesuale 396
3.2.3. Considerații referitoare la inadmisibilități 399
3.2.4. Procedura de soluționare a excepțiilor procesuale 400
3.3. Probele 403
3.3.1. Considerații generale privind probele în procesul civil 403
3.3.1.1. Sediul materiei. Noțiunea și importanța probelor în procesul civil 403
3.3.1.2. Subiectul, obiectul și sarcina probei 404
3.3.2. Reguli comune referitoare la admisibilitatea, administrarea și aprecierea probelor 410
3.3.2.1. Admisibilitatea probelor 410
3.3.2.2. Administrarea probelor 410
3.3.2.3. Aprecierea probelor 415
3.3.3. Convențiile asupra probelor 416
3.3.4. Asigurarea probelor 417

3.3.5. Proba prin înscrisuri 421
3.3.5.1. Definiția și clasificarea înscrisurilor 421
3.3.5.2. Înscrisurile autentice 423
A. Noțiune. Condiții 423
B. Forța probantă a înscrisului autentic 424
C. Nulitatea și conversiunea înscrisului autentic 426
3.3.5.3. Înscrisurile sub semnătură privată 426
A. Noțiune 426
B. Formalitatea multiplului exemplar 427
C. Formalitatea „bun și aprobat" 430
D. Forța probantă a înscrisului sub semnătură privată 431
E. Data înscrisului sub semnătură privată 432
3.3.5.4. Alte înscrisuri 436
3.3.5.5. Registrele profesioniștilor 437
3.3.5.6. Înscrisurile pe suport informatic 438
3.3.5.7. Înscrisurile în formă electronică 439
3.3.5.8. Administrarea probei prin înscrisuri 440
A. Depunerea înscrisurilor 440
B. Procedura verificării înscrisurilor 443
C. Procedura falsului 447
3.3.6. Proba cu martori (prin declarațiile martorilor) 450
3.3.6.1. Precizări introductive 450
3.3.6.2. Admisibilitatea probei cu martori (prin declarațiile martorilor) 451
A. Admisibilitatea probării cu martori (prin declarații de martori) a faptelor juridice stricto sensu 451
B. Admisibilitatea probării cu martori (prin declarații de martori) a actelor juridice 452
3.3.6.3. Administrarea probei cu martori 459
A. Propunerea martorilor 459
B. Persoanele care pot fi ascultate ca martori 461
C. Prezentarea și ascultarea martorilor 462
3.3.6.4. Aprecierea declarațiilor martorilor 464
3.3.7. Proba prin raportul de expertiză 465
3.3.7.1. Precizări introductive 465
3.3.7.2. Admisibilitatea expertizei 466
3.3.7.3. Administrarea expertizei 467
3.3.7.4. Forța probantă a raportului de expertiză 474

3.3.8. Mijloacele materiale de probă 475
3.3.8.1. Considerații introductive 475
3.3.8.2. Administrarea probei cu mijloace materiale de probă 477
3.3.8.3. Restituirea mijloacelor materiale de probă 477
3.3.9. Cercetarea la fața locului 478
3.3.10. Mărturisirea 480
3.3.10.1. Definirea, natura juridică și felurile mărturisirii 480
3.3.10.2. Caracterele și admisibilitatea mărturisirii 481
3.3.10.3. Administrarea mărturisirii. Interogatoriul 483
A. Propunerea și încuviințarea sau ordonarea interogatoriului *483*
B. Obiectul interogatoriului *484*
C. Persoanele care pot răspunde la interogatoriu *484*
D. Luarea interogatoriului *485*
E. Efectele chemării la interogatoriu *486*
3.3.10.4. Problema indivizibilității mărturisirii judiciare 487
3.3.10.5. Irevocabilitatea mărturisirii. Forța probantă a mărturisirii 489
3.3.11. Prezumțiile 490
3.3.11.1. Noțiune. Clasificare 490
3.3.11.2. Prezumțiile legale 491
3.3.11.3. Prezumțiile judiciare (simple) 493
§4. Incidente procedurale care pot apărea în cursul judecății 494
4.1. Suspendarea judecății 494
4.1.1. Noțiunea și felurile suspendării 494
4.1.2. Suspendarea voluntară 494
4.1.3. Suspendarea de drept 497
4.1.4. Suspendarea facultativă 500
4.1.5. Procedura și efectele suspendării 505
4.2. Perimarea 510
4.2.1. Noțiune și natură juridică 510
4.2.2. Domeniul de aplicare și condițiile perimării 511
4.2.2.1. Învestirea instanței cu o cerere care a declanșat o judecată în primă instanță sau într-o cale de atac 511
4.2.2.2. Rămânerea pricinii în nelucrare timp de 6 luni 513
4.2.2.3. Lăsarea pricinii în nelucrare să se datoreze culpei părții 515
4.2.3. Procedura de constatare a perimării 516

4.2.4. Efectele perimării 519
4.2.5. Perimarea instanței 521
§5. Actele procesuale de dispoziție ale părților 521
5.1. Considerații generale 521
5.2. Desistarea 522
5.2.1. Renunțarea la judecată 522
5.2.2. Renunțarea la dreptul subiectiv pretins 526
5.3. Achiesarea 527
5.3.1. Achiesarea pârâtului la pretențiile reclamantului 527
5.3.2. Achiesarea la hotărârea pronunțată 530
5.4. Tranzacția judiciară 531
§6. Etapa dezbaterii în fond a procesului 535
Secțiunea a 3-a. Etapa deliberării și pronunțării hotărârii judecătorești 537
Secțiunea a 4-a. Hotărârea judecătorească 542
§1. Noțiunea și clasificarea hotărârilor judecătorești 542
§2. Conținutul hotărârii judecătorești 545
§3. Redactarea, semnarea și comunicarea hotărârii judecătorești 552
§4. Termenul de grație 555
§5. Cheltuielile de judecată 556
§6. Efectele hotărârii judecătorești 560
6.1. Enumerarea efectelor hotărârii judecătorești 560
6.2. Autoritatea de lucru judecat 561
6.3. Puterea executorie a hotărârii judecătorești. Executarea provizorie 568
§7. Îndreptarea, lămurirea și completarea hotărârii judecătorești 570
7.1. Îndreptarea hotărârii 570
7.2. Lămurirea hotărârii și înlăturarea dispozițiilor contradictorii 572
7.3. Completarea hotărârii 574

Capitolul II. Judecata în căile de atac 576
Secțiunea 1. Considerații generale privind căile de atac 576
§1. Importanța căilor de atac 576
§2. Clasificarea căilor de atac 577
2.1. Căi de atac ordinare și căi de atac extraordinare 577
2.2. Căi de atac de reformare și căi de atac de retractare 579
2.3. Căi de atac devolutive și căi de atac nedevolutive 579
2.4. Căi de atac suspensive de executare silită și căi de atac nesuspensive de executare silită 580

§3. Reguli generale pentru folosirea căilor de atac 580
3.1. Existența unei hotărâri judecătorești pe care legea o declară susceptibilă de a fi atacată. Obiectul căilor de atac 580
3.2. Manifestarea de voință a unei părți, în sensul de a exercita o cale de atac. Subiectele căilor de atac 583
3.3. Legalitatea căii de atac 584
3.4. Ordinea exercitării căilor de atac 587
3.5. Unicitatea căii de atac 589
Secțiunea a 2-a. Apelul *590*
§1. Considerații generale. Sediul materiei 590
§2. Formele apelului 591
2.1. Apelul incident 592
2.2. Apelul provocat 593
§3. Obiectul apelului 595
§4. Subiectele apelului 598
§5. Sesizarea instanței de apel 602
5.1. Instanța competentă 603
5.2. Termenul de apel 603
5.3. Cererea de apel și efectele ei 607
5.3.1. Cuprinsul și timbrarea cererii de apel 607
5.3.2. Efectele cererii de apel 611
§6. Depunerea cererii de apel și procedura prealabilă la instanța a cărei hotărâre se atacă. Regularizarea cererii de apel 618
§7. Pregătirea judecății apelului 620
7.1. Regulile prevăzute de Codul de procedură civilă 620
7.2. Pregătirea dosarului de apel în procesele pornite începând cu data de 15 februarie 2013 și până la data de 31 decembrie 2015 620
§8. Judecarea apelului 622
8.1. Compunerea și constituirea instanței de apel 622
8.2. Principalele momente în desfășurarea judecării apelului 623
8.3. Probele în apel 624
8.4. Soluțiile pe care le pronunță instanța de apel 626
Secțiunea a 3-a. Recursul *629*
§1. Considerații generale 629
§2. Obiectul recursului 630
§3. Formele recursului 634
§4. Subiectele recursului 634

§5. Motivele de casare ____ 636
5.1. Instanța nu a fost alcătuită potrivit dispozițiilor legale ____ 638
5.2. Hotărârea a fost pronunțată de alt judecător decât cel care a luat parte la dezbaterea pe fond a procesului sau de un alt complet de judecată decât cel stabilit aleatoriu pentru soluționarea cauzei ori a cărui compunere a fost schimbată, cu încălcarea legii ____ 639
5.3. Hotărârea a fost dată cu încălcarea competenței de ordine publică a altei instanțe, invocată în condițiile legii ____ 640
5.4. Instanța a depășit atribuțiile puterii judecătorești ____ 642
5.5. Instanța, prin hotărârea dată, a încălcat regulile de procedură a căror nerespectare atrage sancțiunea nulității ____ 643
5.6. Hotărârea nu cuprinde motivele pe care se întemeiază sau cuprinde motive contradictorii ori numai motive străine de natura cauzei ____ 644
5.7. A fost încălcată autoritatea de lucru judecat ____ 644
5.8. Hotărârea a fost dată cu încălcarea sau aplicarea greșită a normelor de drept material ____ 645
§6. Sesizarea instanței de recurs ____ 646
6.1. Instanța competentă ____ 646
6.2. Termenul de exercitare și termenul de motivare a recursului ____ 646
6.2.1. Termenul de exercitare ____ 646
6.2.2. Termenul de motivare ____ 649
6.3. Cererea de recurs și efectele ei ____ 649
§7. Depunerea cererii de recurs și procedura prealabilă la instanța a cărei hotărâre se atacă. Regularizarea cererii de recurs ____ 655
§8. Pregătirea judecății recursului ____ 658
8.1. Pregătirea judecății recursului la instanța de recurs, alta decât Înalta Curte de Casație și Justiție ____ 658
8.2. Pregătirea dosarului de recurs în procesele pornite începând cu data de 15 februarie 2013 și până la data de 31 decembrie 2015 ____ 658
§9. Judecarea recursului ____ 660
9.1. Compunerea și constituirea instanței de recurs ____ 660
9.2. Procedura de filtrare a recursurilor ____ 661
9.3. Principalele momente în desfășurarea judecării recursului ____ 664
9.4. Probele (înscrisurile noi) în recurs ____ 665
9.5. Incidente care pot să apară în cursul judecării recursului ____ 667
9.6. Soluțiile pe care le pronunță instanța de recurs ____ 668
9.7. Hotărârea instanței de recurs ____ 673

§10. Judecata în fond după casare 675
Secțiunea a 4-a. Contestația în anulare *679*
§1. Definiție. Sediul materiei. Felurile contestației în anulare 679
§2. Contestația în anulare de drept comun (obișnuită) 680
2.1. Motivele contestației 680
2.2. Admisibilitatea contestației 681
§3. Contestația în anulare specială 685
3.1. Admisibilitatea contestației 685
3.2. Motivele contestației 686
§4. Subiectele contestației în anulare 693
§5. Sesizarea instanței 694
5.1. Instanța competentă 694
5.2. Termenul de exercitare și termenul de motivare a contestației în anulare 695
5.2.1. Termenul de exercitare 695
5.2.2. Termenul de motivare 696
5.3. Cererea de contestație în anulare 696
§6. Procedura de judecată 698
Secțiunea a 5-a. Revizuirea *700*
§1. Caracterizare. Sediul materiei 700
§2. Obiectul revizuirii 701
§3. Motivele de revizuire 704
3.1. Dacă instanța s-a pronunțat asupra unor lucruri care nu s-au cerut sau nu s-a pronunțat asupra unui lucru cerut ori s-a dat mai mult decât s-a cerut 704
3.2. Dacă obiectul pricinii nu se află în ființă 707
3.3. Dacă un judecător, martor sau expert, care a luat parte la judecată, a fost condamnat definitiv pentru o infracțiune privitoare la pricină sau dacă hotărârea s-a dat în temeiul unui înscris declarat fals în cursul ori în urma judecății, când aceste împrejurări au influențat soluția pronunțată în cauză 708
3.4. Dacă un judecător a fost sancționat disciplinar definitiv pentru exercitarea funcției cu rea-credință sau gravă neglijență, dacă aceste împrejurări au influențat soluția pronunțată în cauză 710
3.5. Dacă, după darea hotărârii, s-au descoperit înscrisuri doveditoare, reținute de partea potrivnică sau care nu au putut fi înfățișate dintr-o împrejurare mai presus de voința părților 711

3.6. Dacă s-a casat, s-a anulat ori s-a schimbat hotărârea unei instanţe pe care s-a întemeiat hotărârea a cărei revizuire se cere ____ 714
3.7. Dacă statul ori alte persoane juridice de drept public, minorii şi cei puşi sub interdicţie judecătorească ori cei puşi sub curatelă nu au fost apăraţi deloc sau au fost apăraţi cu viclenie de cei însărcinaţi să îi apere ____ 714
3.8. Dacă există hotărâri definitive potrivnice, date de instanţe de acelaşi grad sau de grade diferite, care încalcă autoritatea de lucru judecat a primei hotărâri ____ 715
3.9. Dacă partea a fost împiedicată să se înfăţişeze la judecată şi să înştiinţeze instanţa despre aceasta, dintr-o împrejurare mai presus de voinţa sa ____ 717
3.10. Dacă Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat o încălcare a drepturilor sau libertăţilor fundamentale datorată unei hotărâri judecătoreşti, iar consecinţele grave ale acestei încălcări continuă să se producă ____ 718
3.11. Dacă, după ce hotărârea a devenit definitivă, Curtea Constituţională s-a pronunţat asupra excepţiei invocate în acea cauză, declarând neconstituţională prevederea care a făcut obiectul acelei excepţii ____ 718
§4. Sesizarea instanţei ____ 719
4.1. Părţile. Instanţa competentă şi sesizarea ei ____ 719
4.2. Termenul de exercitare şi termenul de motivare a revizuirii ____ 722
§5. Judecata revizuirii ____ 724

Capitolul III. Mijloace procedurale privind asigurarea unei practici judiciare unitare ____ 730
Secţiunea 1. Consideraţii generale ____ 730
Secţiunea 2-a. Recursul în interesul legii ____ 730
Secţiunea a 3-a. Sesizarea Înaltei Curţi de Casaţie şi Justiţie în vederea pronunţării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept ____ 734
§1. Noţiune. Sediul materiei. Natură juridică ____ 734
§2. Condiţii de admisibilitate ____ 735
§3. Procedura de judecată ____ 736
3.1. Sesizarea Înaltei Curţi de Casaţie şi Justiţie ____ 736
3.2. Alcătuirea completului de judecată ____ 737

3.3. Raportul asupra sesizării 737
3.4. Şedinţa de judecată 738
3.5. Conţinutul şi efectele hotărârii prealabile 738

Capitolul IV. Contestaţia privind tergiversarea procesului 739
Secţiunea 1. Consideraţii generale 739
Secţiunea a 2-a. Subiectele contestaţiei privind tergiversarea procesului 742
Secţiunea a 3-a. Sesizarea instanţei 742
§1. Instanţa competentă 742
§2. Cuprinsul şi forma cererii 742
§3. Motivele contestaţiei privind tergiversarea procesului 743
Secţiunea a 4-a. Procedura de soluţionare a contestaţiei privind tergiversarea procesului 746
Secţiunea a 5-a. Plângerea împotriva încheierii de respingere a contestaţiei privind tergiversarea procesului 747
Secţiunea a 6-a. Sancţionarea contestatorului de rea-credinţă 748

Capitolul V. Procedura necontencioasă judiciară 749
Secţiunea 1. Consideraţii generale 749
Secţiunea a 2-a. Procedura de soluţionare a cererii 749
§1. Sesizarea instanţei 749
1.1. Instanţa competentă 749
1.2. Cererea necontencioasă 750
§2. Procedura de judecată 751
Secţiunea a 3-a. Aplicaţii ale procedurii necontencioase judiciare 753
§1. Proceduri necontencioase judiciare prevăzute de Codul de procedură civilă 753
§2. Proceduri necontencioase judiciare reglementate de acte normative speciale 754
§3. Proceduri necontencioase date în competenţa altor organe 755

Capitolul VI. Proceduri speciale 756
Secţiunea 1. Procedura divorţului 756
§1. Consideraţii introductive 756
§2. Procedura judiciară a divorţului 756
2.1. Instanţa competentă 756
2.2. Sesizarea instanţei 758
2.2.1. Legitimarea procesuală 758
2.2.2. Cererea de divorţ 760

2.2.3. Cererea reconvențională 761
2.3. Particularități privind faza judecății 762
2.3.1. Depunerea cererii. Fixarea primului termen de judecată. Citarea 762
2.3.2. Obligativitatea prezenței personale a părților 762
2.3.3. Prezența obligatorie a reclamantului 763
2.3.4. Măsuri provizorii pe timpul judecării divorțului 764
2.3.5. Ședința de judecată 764
2.3.6. Regimul probelor 764
2.3.7. Judecarea unor cereri accesorii 765
2.3.8. Particularități privind actele procesuale de dispoziție în procesul de divorț 766
2.3.9. Hotărârea de divorț 767
§3. Divorțul prin acordul soților pe cale judiciară 770
§4. Divorțul prin acordul soților pe cale administrativă sau prin procedură notarială 772
4.1. Condiții 772
4.2. Procedura de soluționare 773
Secțiunea a 2-a. Procedura punerii sub interdicție judecătorească *774*
§1. Noțiune. Sediul materiei 774
§2. Condițiile de fond ale punerii sub interdicție 774
§3. Procedura punerii sub interdicție 774
3.1. Legitimarea procesuală activă 774
3.2. Instanța competentă 775
3.3. Cererea de chemare în judecată 775
3.4. Măsurile prealabile judecății. Internarea provizorie 775
3.5. Judecata 776
§4. Efectele punerii sub interdicție 777
§5. Ridicarea interdicției 777
Secțiunea a 3-a. Procedura de declarare a morții *778*
§1. Considerații introductive. Sediul materiei 778
§2. Condițiile declarării judecătorești a morții 779
2.1. Cazul general 779
2.2. Cazuri speciale 780
§3. Sesizarea instanței 780
3.1. Instanța competentă 780
3.2. Legitimarea procesuală activă 781
3.3. Cererea de declarare a morții unei persoane 781

§4. Procedura de judecată 782
4.1. Măsuri prealabile judecății 782
4.2. Judecata 782
§5. Hotărârea de declarare a morții 783
5.1. Cuprinsul hotărârii. Data morții. Rectificarea datei morții 783
5.2. Comunicarea hotărârii 784
5.3. Anularea hotărârii de declarare a morții 785
Secțiunea a 4-a. Partajul judiciar 787
§1. Considerații generale 787
§2. Părțile în partaj 789
§3. Instanța competentă 790
3.1. Competența materială 790
3.2. Competența teritorială 791
§4. Cererea de partaj 791
§5. Procedura partajului 795
5.1. Partajul prin bună învoială în cadrul procesului 795
5.2. Suspendarea pronunțării partajului 795
5.3. Procedura partajului judiciar 796
5.3.1. Admiterea în principiu 796
5.3.2. Partajul propriu-zis 798
§6. Hotărârea de partaj 803
Secțiunea a 5-a. Ordonanța președințială 804
§1. Considerații generale 804
§2. Condițiile (speciale) de admisibilitate 805
2.1. Precizări prealabile 805
2.2. Urgența 805
2.3. Caracterul provizoriu (vremelnic) 806
2.4. Neprejudecarea fondului 808
§3. Sesizarea instanței 809
3.1. Instanța competentă 809
3.2. Cererea de ordonanță președințială 810
§4. Procedura de judecată 810
§5. Sfera de aplicare a ordonanței președințiale 814
5.1. Precizări introductive 814
5.2. În materie de minori și de familie 815
5.3. În materia raporturilor de vecinătate și de proprietate 816
5.4. În materia raporturilor locative 817
5.5. În materia executării silite 819

5.6. În alte cazuri, prevăzute de Codul civil 819
5.7. În materia organizării și funcționării fundațiilor 821
Secțiunea a 6-a. Acțiunile (cererile) posesorii *822*
§1. Considerații generale 822
§2. Condiții de exercitare 823
2.1. Considerații prealabile 823
2.2. Acțiunea posesorie generală (acțiunea în complângere) 824
2.3. Acțiunea posesorie specială (acțiunea în reintegrare) 825
§3. Calitatea procesuală activă 826
§4. Competența și procedura de judecată 827
§5. Luarea măsurilor pentru conservarea bunului asupra căruia se exercită posesia 828
Secțiunea a 7-a. Procedura ofertei de plată și consemnațiunii *829*
§1. Sediul materiei. Justificare. Condiții de validitate 829
§2. Procedura ofertei de plată prin executor judecătoresc 831
§3. Procedura ofertei de plată în fața instanței 833
§4. Efectele ofertei de plată 834
Secțiunea a 8-a. Procedura ordonanței de plată *835*
§1. Considerații introductive 835
§2. Condiții (speciale) de admisibilitate 837
§3. Sesizarea instanței 840
§4. Particularități referitoare la procedura de judecată 842
§5. Cererea în anulare 846
§6. Titlul executoriu. Contestația la executare 848
Secțiunea a 9-a. Procedura cu privire la cererile de valoare redusă *848*
§1. Considerații introductive 848
§2. Condiții (speciale) de admisibilitate 850
§3. Sesizarea instanței 851
§4. Particularități referitoare la procedura de judecată 853
Secțiunea a 10-a. Procedura evacuării din imobilele folosite sau ocupate fără drept *856*
§1. Noțiune. Sediul materiei. Condiții de exercitare 856
§2. Sesizarea instanței 861
§3. Particularități referitoare la procedura de judecată 861
§4. Suspendarea executării. Contestația la executare 864
§5. Măsuri speciale privind folosința unui imobil 865
Secțiunea a 11-a. Înscrierea drepturilor dobândite în temeiul uzucapiunii *866*
§1. Considerații introductive 866

§2. Domeniul de aplicare 868
§3. Sesizarea instanței 869
3.1. Instanța competentă 869
3.2. Cererea de uzucapiune 869
§4. Procedura de judecată 870
Secțiunea a 12-a. Refacerea înscrisurilor și hotărârilor dispărute 872
§1. Domeniul de aplicare 872
§2. Competența și procedura refacerii 872
Secțiunea a 13-a. Cauțiunea judiciară 874
§1. Considerații generale 874
§2. Felurile cauțiunii judiciare 874
§3. Constituirea cauțiunii judiciare 875
§4. Efectele constituirii cauțiunii judiciare 876
§5. Cuantumul cauțiunii judiciare 877
§6. Procedura de stabilire a cauțiunii judiciare 878
§7. Restituirea cauțiunii judiciare 879

PARTEA A III-A. EXECUTAREA SILITĂ. PARTEA GENERALĂ 881

Capitolul I. Considerații generale 883
Secțiunea 1. Definiția și caracteristicile executării silite 883
§1. Definiția executării silite 883
§2. Caracteristicile executării silite 885
Secțiunea a 2-a. Natura juridică a executării silite 887
Secțiunea a 3-a. Modalitățile executării silite 887

Capitolul II. Participanții la executarea silită 890
Secțiunea 1. Considerații generale 890
Secțiunea a 2-a. Părțile în faza executării silite 891
§1. Condițiile pentru a fi parte în faza de executare silită 891
1.1. Interesul 892
1.2. Calitatea procesuală 893
1.3. Capacitatea procesuală 900
§2. Coparticiparea procesuală în faza de executare silită 900
2.1. Considerații generale 900
2.2. Intervenția altor creditori în cadrul urmăririi silite 902
2.3. Concursul de executări silite 908
2.4. Ordinea de preferință în cazul pluralității de creditori 910
§3. Drepturile și obligațiile părților în faza de executare silită 914
3.1. Drepturile părților 914

3.2. Principiul disponibilității în faza executării silite 915
3.3. Obligațiile părților 917
§4. Drepturile și obligațiile terților în legătură cu executarea silită 922
§5. Executorul judecătoresc 926
§6. Instanța de executare 933
§7. Ministerul Public 934

Capitolul III. Creanța pusă în executare 935
Secțiunea 1. Creanțele care pot fi puse în executare 935
Secțiunea a 2-a. Caracterele creanței puse în executare 935

Capitolul IV. Titlurile executorii 941
Secțiunea 1. Noțiuni generale 941
§1. Noțiunea de „titlu executoriu" 941
§2. Învestirea cu formulă executorie 942
§3. Eliberarea titlului executoriu 945
Secțiunea a 2-a. Categoriile de titluri executorii 946
§1. Hotărârile judecătorești și cele emise de alte organe cu activitate jurisdicțională 946
1.1. Hotărârile judecătorești 946
1.2. Hotărârile arbitrale 949
1.3. Hotărâri ale organelor cu atribuții jurisdicționale 949
1.4. Hotărârile străine 950
1.4.1. Hotărârile străine pronunțate într-un alt stat membru al Uniunii Europene 950
1.4.2. Hotărârile străine pronunțate în state terțe 960
1.4.3. Hotărârile arbitrale străine 965
§2. Titlurile executorii care nu sunt emise de organe cu activitate jurisdicțională 966
2.1. Înscrisurile autentice 966
2.2. Titlurile de credit 967
2.3. Actele de sancționare în materia contravențiilor 967
2.4. Titlurile executorii privind creanțele fiscale 967
2.5. Contractele de asistență juridică 968
2.6. Titluri executorii prevăzute de Codul civil 968
2.7. Alte titluri executorii 969

Capitolul V. Încuviințarea executării silite și înștiințarea prealabilă a debitorului 971
Secțiunea 1. Încuviințarea executării silite 971
Secțiunea a 2-a. Înștiințarea prealabilă a debitorului 974

Capitolul VI. Incidente care împiedică, sting sau amână executarea silită ____ 978
Secțiunea 1. Prescripția dreptului de a obține executarea silită ____ 978
§1. Considerații generale. Sediul materiei ____ 978
§2. Termenul de prescripție ____ 980
§3. Începutul prescripției ____ 981
§4. Împlinirea termenului de prescripție ____ 982
§5. Suspendarea și întreruperea cursului prescripției ____ 983
5.1. Suspendarea cursului prescripției ____ 983
5.2. Întreruperea prescripției ____ 985
§6. Repunerea în termenul de prescripție ____ 986
Secțiunea a 2-a. Suspendarea executării silite ____ 988
§1. Noțiuni generale ____ 988
§2. Suspendarea acordată de creditor ____ 989
§3. Suspendarea acordată de instanța de judecată pe baza căilor de atac contra hotărârilor judecătorești ____ 989
3.1. Suspendarea executării în cazul exercitării apelului ____ 990
3.2. Suspendarea executării în cazul exercitării recursului ____ 990
3.3. Suspendarea executării în cazul exercitării contestației în anulare și a revizuirii ____ 992
3.4. Suspendarea acordată de instanță în cazul exercitării contestației la executare sau a altei cereri privind executarea silită ____ 992
Secțiunea a 3-a. Perimarea executării silite ____ 997
§1. Noțiuni generale ____ 997
§2. Procedura perimării ____ 998
§3. Efectele perimării ____ 999
§4. Cazurile în care nu se aplică perimarea ____ 1000
Secțiunea a 4-a. Alte incidente de temporizare a executării silite ____ 1000
§1. Precizări introductive ____ 1000
§2. Existența proprietății comune asupra bunului urmărit ____ 1001
§3. Beneficiul de discuțiune și beneficiul de diviziune ____ 1004
3.1. Beneficiul de discuțiune al dobânditorului unuia dintre imobilele ipotecate de debitor pentru aceeași datorie ____ 1004
3.2. Beneficiul de discuțiune în cazul urmăririi imobilului unui minor sau al unui interzis ____ 1005
3.3. Beneficiul de discuțiune și de diviziune ale fideiusorului ____ 1005

Capitolul VII. Obiectul executării silite ____ 1007
Secțiunea 1. Noțiunea de obiect al executării silite ____ 1007
Secțiunea a 2-a. Întinderea urmăririi silite ____ 1007

Secțiunea a 3-a. Convențiile privind obiectul urmăririi silite încheiate între creditor și debitor ____ *1009*
Secțiunea a 4-a. Ordinea de urmărire a bunurilor debitorului ____ *1009*
Secțiunea a 5-a. Delimitarea bunurilor neurmăribile din patrimoniul debitorului ____ *1011*
§1. Bunuri exceptate de la urmărirea silită ca inalienabile ____ 1012
§2. Bunurile neurmăribile datorită scopului pentru care sunt folosite ____ 1014
Capitolul VIII. Contestația la executare ____ **1019**
Secțiunea 1. Noțiune. Sediul materiei. Natură juridică ____ *1019*
Secțiunea a 2-a. Obiectul contestației la executare ____ *1021*
Secțiunea a 3-a. Subiectele contestației la executare ____ *1032*
Secțiunea a 4-a. Competența de soluționare a contestației la executare ____ *1033*
Secțiunea a 5-a. Termenul de exercitare a contestației la executare ____ *1035*
Secțiunea a 6-a. Procedura de judecată a contestației la executare ____ *1039*
Capitolul IX. Întoarcerea executării silite ____ **1045**